

การศึกษาผลการดำเนินงานการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้
ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

The Promotion of the Results of the Ordinary National Educational Test (O-NET)
to Develop the Quality of Teaching and Learning

ศิริดา บุรชาติ¹ นัฐริกา เจริญตะคุ^{2*} ธิติยา แสงจันทร์³ และสายใจ ทองพิ้ว⁴
Sirida Burachat¹ Nattika Jaroentaku^{2*} Thitiya saengchan³ Saijai Thongpuaw⁴

Received: October 7, 2023; Revised: November 28, 2023; Accepted: December 07, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน งานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) และพิจารณาจากความสมัครใจในการเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการส่งเสริมการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหาร จำนวน 132 คน และครู จำนวน 385 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่และร้อยละ และทดสอบข้อมูลหลังการดำเนินการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ด้วยสถิติแบบไม่อิงพารามิเตอร์ (non-parametric) คือ การทดสอบลำดับที่โดยเครื่องหมายของวิลค็อกซัน (Wilcoxon signed rank test) และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ผลการวิจัยพบว่า

1) การดำเนินการหลังการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ของผู้บริหารและครู ภาพรวมส่วนใหญ่พบว่า หลังการอบรมมีการดำเนินงานการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน สูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) ข้อค้นพบที่เป็นวิธีปฏิบัติที่ดีหลังเข้าร่วมอบรมของผู้บริหารพบว่า การให้นักเรียนได้ฝึกทำข้อสอบ O-NET ย้อนหลัง ทำให้นักเรียนได้แนวทางในการทำข้อสอบ O-NET มากขึ้น และข้อค้นพบที่เป็นวิธีปฏิบัติที่ดีหลังเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ของครู พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบการจัดการเรียนรู้

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

¹ Assistant Professor., Director of National Institute of Educational Testing Service (Public Organization)

² นักวิชาการวิจัยและพัฒนา, สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

² Researcher and developer., National Institute of Educational Testing Service (Public Organization)

³ เลขาธิการผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

³ Executive Secretary., National Institute of Educational Testing Service (Public Organization)

⁴ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน, สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

⁴ Strategy and Planning Analyst., National Institute of Educational Testing Service (Public Organization)

* Corresponding Author e-mail: nattikajaroen66@gmail.com

เชิงรุก ทำให้นักเรียนเข้าถึงเนื้อหาในการเรียนและได้ลงมือปฏิบัติจริง และทำให้นักเรียนสนใจเรียนและมีความรู้ที่คงทนมากขึ้น

คำสำคัญ : การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET), การนำผล O-NET ไปใช้, การจัดการเรียนการสอน

Abstract

The purpose of this research was to study the results of the Ordinary National Educational Test (O-NET) to develop the quality of teaching and learning. Quality of teaching and learning the sample group consisted of 132 administrators and 385 teachers. The research instrument was a questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics, including frequencies and percentages. And test data after participating in the workshop. With non-parametric statistics, namely the Wilcoxon signed rank test and qualitative data analysis with content analysis, the results found that

1) actions after participating in the workshop of administrators and teachers Overall, it was found that after the training there was a higher implementation of the O-NET test results than before the training, with statistical significance at the .05 level.

2) Findings that are good practices after Participated in the administrators' training and found that having students practice taking O-NET exams retrospectively gave students more guidelines for taking O-NET exams and the findings were good practices after participating in the workshop. Of teachers found that organizing teaching activities in the form of Active learning allows students to access learning content and have hands-on practice. Make students interested in learning and have more durable knowledge.

Keyword: Ordinary National Educational Test, O- NET utilization, Teaching and Learning Management

บทนำ

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. ในฐานะหน่วยงานกลางที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2548 และแก้ไขเพิ่มเติม ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ประเมินผลการจัดการศึกษาและจัดการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ เพื่อติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาที่เป็น การให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนที่รัฐจะต้องจัดให้ทั่วถึงนั้นให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาตาม ที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดและใช้เป็นข้อมูลแสดงระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศว่า การจัดการศึกษาของแต่ละสถานศึกษามีคุณภาพเท่าเทียมกัน ซึ่ง สทศ. ได้จัดการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐานเพื่อวัดความรู้ ความคิดรวบยอด และทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 การทดสอบ O-NET เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน คุณภาพของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน อ้างอิงตามสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และ ตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สทศ. เริ่มดำเนินการจัดการทดสอบ O-NET ให้แก่นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2548 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2550 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2551 เป็นต้นมา

หลังการทดสอบ O-NET สทศ. จะมีการรายงานผลการทดสอบ O-NET 6 ระดับ คือ 1) รายบุคคล 2) โรงเรียน 3) เขตพื้นที่การศึกษา 4) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด 5) สำนักงานศึกษาธิการภาค และ 6) ประเทศ เพื่อส่งเสริมให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษานำสารสนเทศจากใบรายงานผลการทดสอบไปใช้อย่างมี ประสิทธิภาพ สทศ. ได้จัดโครงการเพื่อส่งเสริมการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนการสอน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 132 คน และครู จำนวน 385 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) และพิจารณา จากความสมัครใจเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการฯ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม 2 ฉบับ คือ แบบสอบถามผู้บริหารและครู ซึ่งแบบสอบถามผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิจาก สทศ. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 ข้อมูลการปฏิบัติงานก่อนและหลัง การเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการฯ และตอนที่ 3 ข้อค้นพบการปฏิบัติที่ดี ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะใน

การนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ฯ จากนั้นรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามออนไลน์ นำส่งลิงก์และ QR Code ให้กับผู้บริหารและครูที่เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการฯ และวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่และร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 การปฏิบัติงานก่อนและหลังการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่และร้อยละ และเปรียบเทียบข้อมูลก่อนอบรมและหลังอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ด้วยสถิติแบบไม่อิงพารามิเตอร์ (non-parametric) คือ การทดสอบลำดับที่โดยเครื่องหมายของวิลค็อกซัน (Wilcoxon signed rank test) และวิเคราะห์ตอนที่ 3 ข้อค้นพบที่เป็นวิธีปฏิบัติที่ดี ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ฯ ของผู้บริหารและครูด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 2 ตอนตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือ ตอนที่ 1 กลุ่มผู้บริหาร และตอนที่ 2 กลุ่มครู โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 กลุ่มผู้บริหาร

ตอนที่ 1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 80 คน (ร้อยละ 60.6) มีอายุ 51-60 ปี จำนวน 57 คน (ร้อยละ 40.9) ประสบการณ์การบริหารสถานศึกษาที่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 50 คน (ร้อยละ 37.9) ระดับชั้นที่สถานศึกษาเปิดทำการสอนประถมศึกษาตอนต้น (ป. 1-3) และประถมศึกษาตอนปลาย (ป. 4-6) จำนวน 60 (ร้อยละ 45.5) โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 78 โรงเรียน (ร้อยละ 59.1) มีครูตามเกณฑ์ ก.ค.ศ. กำหนด มีครูผู้สอนครบชั้นและมีครูผู้สอนที่สอนตรงวิชาเอก จำนวน 34 คน (ร้อยละ 25.8) ไม่มีโครงการพิเศษในโรงเรียน จำนวน 95 โครงการ (ร้อยละ 72.0) และไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมกับ สทศ. จำนวน 65 คน (ร้อยละ 49.2) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	80	60.6
หญิง	52	39.4
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	4	3.0
30 – 40 ปี	15	11.4
41 – 50 ปี	54	40.9
51 – 60 ปี	57	43.2
มากกว่า 60 ปี	2	1.5
ประสบการณ์การบริหารสถานศึกษา		
น้อยกว่า 5 ปี	50	37.9
5 – 10 ปี	32	24.2

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
11 – 15 ปี	23	17.4
16 – 20 ปี	9	6.8
21 ปีขึ้นไป	18	13.7
ระดับชั้นที่สถานศึกษาเปิดทำการสอน		
ประถมศึกษาตอนต้น (ป. 1-3)	2	1.5
ประถมศึกษาตอนปลาย (ป. 4-6)	12	9.1
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม. 1-3)	1	0.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. 4-6)	2	1.5
ประถมศึกษาตอนต้น (ป. 1-3) และประถมศึกษาตอนปลาย (ป. 4-6)	60	45.5
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม. 1-3) และ มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. 4-6)	4	3.0
ระดับชั้นที่สถานศึกษาเปิดทำการสอน		
ประถมศึกษาตอนต้น (ป. 1-3) ประถมศึกษาตอนปลาย (ป. 4-6) และมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. 1-3)	22	16.6
ปฐมวัยและประถมศึกษาตอนปลาย (ป. 4-6)	7	5.3
อนุบาลและประถมศึกษาตอนปลาย (ป. 4-6)	17	12.9
อนุบาล ประถมศึกษาตอนต้น (ป. 1-3) ประถมศึกษาตอนปลาย (ป. 4-6) และมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. 1-3)	5	3.8
ขนาดโรงเรียน		
ขนาดเล็ก	78	59.1
ขนาดกลาง	46	34.8
ขนาดใหญ่	7	5.3
ขนาดใหญ่พิเศษ	1	0.8
ข้อมูลเบื้องต้นของครูและบุคลากร		
มีจำนวนครูตามเกณฑ์ ก.ค.ศ. กำหนด	33	25.0
มีครูผู้สอนครบชั้น	17	12.9
มีครูผู้สอนที่สอนตรงวิชาเอก	3	2.3
มีจำนวนครูเกินเกณฑ์ ก.ค.ศ. กำหนด	0	0.00
มีครูสายสนับสนุนการสอน	1	0.8
ครูไม่ครบชั้น	18	13.6
ข้อมูลเบื้องต้นของครูและบุคลากร		
มีจำนวนครูตามเกณฑ์ ก.ค.ศ. กำหนด มีครูผู้สอนครบชั้น และมีครูผู้สอนที่สอนตรงวิชาเอก	34	25.8
มีจำนวนครูตามเกณฑ์ ก.ค.ศ. กำหนดและมีครูผู้สอนครบชั้น	13	9.7
มีจำนวนครูตามเกณฑ์ ก.ค.ศ. กำหนด มีครูผู้สอนครบชั้น มีครูผู้สอนที่สอนตรงวิชาเอก และมีครูสายสนับสนุนการสอน	3	2.3
มีจำนวนครูตามเกณฑ์ ก.ค.ศ. กำหนด และครูไม่ครบชั้น	2	1.5
มีครูสายสนับสนุนการสอนและมีครูผู้สอนไม่ครบชั้น	3	2.3
มีจำนวนครูตามเกณฑ์ ก.ค.ศ. กำหนด และมีครูสายสนับสนุนการสอน	5	3.8
โครงการพิเศษในโรงเรียน		
ไม่มี	95	72.0
มี	37	28.0
การเข้าร่วมกิจกรรมกับ สทศ.		
ไม่เคย	65	49.2

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เคยเป็นกรรมการการคุมสอบของ สทศ.	59	44.7
เคยเข้าร่วมเป็นครูผู้ตรวจอัตรณ์	3	2.3
เคยอบรมเป็นครูผู้ตรวจอัตรณ์	2	1.5
เคยเข้าร่วมและอบรมครูผู้ตรวจอัตรณ์	2	1.5
เคยเป็นครูตรวจอัตรณ์และกรรมการการคุมสอบของ สทศ.	1	0.8
รวมทั้งหมด	132	100.00

ตอนที่ 1.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลการปฏิบัติงานก่อนและหลังการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ของผู้บริหาร

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลการปฏิบัติงานก่อนและหลังการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ภาพรวมส่วนใหญ่พบว่า มีการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้น และการปฏิบัติงานหลังการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการฯ สูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีประเด็นดังนี้ 1) มีการจัดประชุมกับครูระดับชั้นที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบ O-NET และร่วมกันพิจารณาใบรายงานผลการทดสอบ O-NET (เช่น การทดสอบ O-NET ป.6 เป็นการทดสอบความคิดรวบยอดของนักเรียน ซึ่งข้อสอบจะมีการวัดตัวชี้วัดตั้งแต่ชั้น ป. 4-6 ดังนั้นต้องมีการชี้แจงให้ครูชั้น ป.4-6 รับทราบและพัฒนานักเรียนร่วมกัน) มีการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ 21.12 ($Z = -5.292, p = .000$) 2) กำหนดเป้าหมายของการยกระดับผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจน และมีแนวปฏิบัติที่สามารถขับเคลื่อนนโยบายได้จริง มีการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ 9.8 ($Z = -3.606, p = .000$) 3) นิเทศและติดตามการสอนของครูในชั้นเรียนให้มีการวัดผลทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน (สังเกตการสอนในชั้นเรียน) มีการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ 6.8 ($Z = -3.000, p = .003$) 4) สนับสนุนให้ครูใช้ผังแบบทดสอบ O-NET ในการวางแผนการสอน และมีการตรวจแผนการสอนของครู มีการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ 9.8 ($Z = -3.207, p = .001$) 5) กำกับ ดูแล ช่วยเหลือ และกระตุ้นให้ครูสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดให้ครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางฯ (ครูมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนและบันทึกเป็นรายตัวชี้วัดหรือไม่ อย่างไร) มีการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ 6.1 ($Z = -2.828, p = .005$) 6) ติดตามให้ครูใช้รูปแบบข้อสอบ O-NET ที่ตรงกับตัวชี้วัดของระดับชั้นที่สอน (ครูนำรูปแบบข้อสอบ O-NET ไปใช้อย่างไร และนำไปใช้ในวงใดของการจัดการเรียนการสอน) มีการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ 10.6 ($Z = -3.500, p = .000$) 7) ติดตามให้ครูใช้รูปแบบกระดาษคำตอบ O-NET ในชั้นเรียน เพื่อฝึกให้นักเรียนคุ้นเคยกับกระดาษคำตอบ (ครูนำรูปแบบกระดาษคำตอบ O-NET ไปใช้กับการสอบใดบ้าง และใช้อย่างไร) มีการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ 0.00 ($Z = .000, p = 1.000$) 8) นิเทศและติดตามให้มีการวิเคราะห์ผลการวัดและประเมินผลเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน (ครูมีการพัฒนาการสอนอย่างไร เมื่อเห็นผลการสอบของนักเรียนในแต่ละตัวชี้วัด) มีการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ 11.3 ($Z = -3.873, p = .000$) 9) สร้างขวัญกำลังใจและแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการทดสอบ O-NET มีการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ 4.5 ($Z = -2.449, p = .014$) 10) ประเมินและรายงานผลการดำเนินการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้ผลการทดสอบ O-

NET ให้ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา ได้รับทราบเพื่อร่วมกันพัฒนาต่อไป มีการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ 6.8 ($Z = -3.000, p = .003$) 11) แลกเปลี่ยนเรียนรู้การนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนกับโรงเรียนใกล้เคียง/โรงเรียนเครือข่าย มีการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ 8.4 ($Z = -3.051, p = .002$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบข้อมูลการปฏิบัติงานก่อนและหลังการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ของผู้บริหาร

ประเด็น	ก่อนอบรม		หลังอบรม		การดำเนินการหลังการอบรม (%)	Wilcoxon signed rank test	p
	ไม่ได้ดำเนินการ (%)	ดำเนินการ (%)	ไม่ได้ดำเนินการ (%)	ดำเนินการ (%)			
1. มีการจัดประชุมกับครูระดับชั้นที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบ O-NET และร่วมกันพิจารณาใบรายงานผลการทดสอบ O-NET (ตัวอย่าง เช่น การทดสอบ O-NET ป. 6 เป็นการทดสอบความคิดรวบยอดของนักเรียน ซึ่งข้อสอบจะมีการวัดตัวชี้วัดตั้งแต่ชั้น ป. 4-5 ดังนั้นต้องมีการชี้แจงให้ครูชั้น ป. 4-6 รับทราบและพัฒนานักเรียนร่วมกัน)	29 (22.00%)	103 (78.0%)	1 (0.8%)	131 (99.2%)	21.12	- 5.292	.000
2. กำหนดเป้าหมายของการยกระดับผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจนและมีแนวปฏิบัติที่สามารถขับเคลื่อนนโยบายได้จริง	13 (9.8%)	119 (90.2%)	0 (0.0%)	132 (100.0%)	9.8	-3.606	.000
3. นิเทศ ติดตาม การสอนของครูในชั้นเรียนให้มีการวัดผล ก่อน-ระหว่าง-หลังเรียน (สังเกตการสอนในชั้นเรียน)	9 (6.8%)	123 (93.2%)	0 (0.0%)	132 (100.0%)	6.8	-3.000	.003
4. สนับสนุนให้ครูใช้ผังแบบทดสอบ O-NET ในการวางแผนการสอน และมีการตรวจแผนการสอนของครู	13 (9.8%)	119 (90.2%)	1 (0.8%)	131 (99.2%)	9.8	-3.207	.001
5. กำกับ ดูแล ช่วยเหลือ และกระตุ้นให้ครูสอนตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดให้ครบถ้วน ตามหลักสูตรแกนกลาง ฯ (ครูมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนและบันทึกเป็นรายตัวชี้วัดหรือไม่ อย่างไร)	8 (6.1%)	124 (93.9%)	0 (0.0%)	132 (100.0%)	6.1	-2.828	.005
6. ติดตามให้ครูใช้รูปแบบข้อสอบ O-NET ที่ตรงกับตัวชี้วัดของระดับชั้นที่สอน (ครูนำรูปแบบข้อสอบ O-NET ไปใช้อย่างไร และนำไปใช้ในวงใดของการจัดการเรียนการสอน)	15 (11.4%)	117 (88.6%)	1 (0.8%)	131 (99.2%)	10.6	-3.500	.000
7. ติดตามให้ครูใช้รูปแบบกระดาษคำตอบ O-NET ในชั้นเรียน เพื่อฝึกให้นักเรียนคุ้นเคยกับกระดาษคำตอบ (ครูนำรูปแบบกระดาษคำตอบ O-NET ไปใช้กับการสอบใดบ้าง และใช้อย่างไร)	14 (10.6%)	118 (89.4%)	14 (10.6%)	118 (89.4%)	0.00	.000	1.000
8. นิเทศ ติดตามให้มีการวิเคราะห์ผลการวัดและประเมินผลเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน (ครูมีการพัฒนาการ	16 (12.1%)	116 (87.9%)	1 (0.8%)	131 (99.2%)	11.3	-3.873	.000

ประเด็น	ก่อนอบรม		หลังอบรม		การดำเนินการ หลังการอบรม (%)	Wilcoxon signed rank test	p
	ไม่ได้ ดำเนินการ (%)	ดำเนินการ (%)	ไม่ได้ ดำเนินการ (%)	ดำเนินการ (%)			
สอนอย่างไร เมื่อเห็นผลการสอบของนักเรียน ในแต่ละตัวชี้วัด)							
9. สร้างขวัญกำลังใจและแรงจูงใจให้ครูและ บุคลากรในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลการทดสอบ O-NET	7 (5.3%)	125 (94.7%)	1 (0.8%)	131 (99.2%)	4.5	-2.449	.014
10. ประเมินและรายงานผลการดำเนินการ พัฒนาผู้เรียนโดยใช้ผลการทดสอบ O-NET ให้ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ได้รับทราบเพื่อร่วมกันพัฒนาต่อไป	13 (9.8%)	119 (90.2%)	4 (3.0%)	128 (97.0%)	6.8	-3.000	.003
11. แลกเปลี่ยนเรียนรู้การนำผลการทดสอบ O- NET ไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนกับ โรงเรียนใกล้เคียง/โรงเรียนเครือข่าย	27 (20.5%)	105 (79.5%)	16 (12.1%)	116 (87.9%)	8.4	-3.051	.002

*p<.05

ตอนที่ 1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้อค้นพบที่เป็นวิธีปฏิบัติที่ดี ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

1. ผลการวิเคราะห์ข้อค้นพบที่เป็นวิธีปฏิบัติที่ดีของผู้บริหารพบว่า 1) การให้นักเรียนได้ฝึกทำข้อสอบ O-NET ย้อนหลัง ทำให้นักเรียนได้แนวทางในการทำข้อสอบ O-NET มากขึ้น มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ 2) ครูสามารถสอนตามตัวชี้วัด วิเคราะห์ข้อสอบตามตัวชี้วัด วิเคราะห์มาตรฐานตามตัวชี้วัดที่ควรแก้ไข และส่งเสริมพัฒนารายวิชานั้น ๆ เพื่อช่วยพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ และทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้น รวมถึง 3) ผลการทดสอบ O-NET สามารถใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและพัฒนาสถานศึกษาให้ดีขึ้น นอกจากนี้ 4) ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น นักเรียนเกิดการใฝ่เรียนรู้ มีความสนใจ และตระหนักถึงการสอบ O-NET มากขึ้น และ 5) เมื่อครูสอนตามผังแบบทดสอบ (Test Blueprint) ทำให้ครูสามารถวิเคราะห์ข้อสอบ O-NET แต่ละปีได้ อีกทั้ง 6) นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ ทำให้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ดีขึ้น และ 7) ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูนำผลการทดสอบ O-NET มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน 8) การบริหารจัดการที่ทันสมัยและได้พัฒนาโมเดลการบริหาร เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 9) ครูทราบและตระหนักถึงความสำคัญของการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ และ 10) ครูสามารถจัดการวัดและประเมินผลที่เป็นแนวคิดวิเคราะห์ได้มากขึ้น ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคที่พบและข้อเสนอแนะพบว่า 1) พื้นฐานของนักเรียนไม่เท่ากัน เช่น พื้นฐานความรู้ พื้นฐานครอบครัว มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ 2) นักเรียนขาดความกระตือรือร้น ขาดความตระหนักและแรงจูงใจในการสอบ O-NET นอกจากนี้ปัญหาอุปสรรคที่พบคือ 3) ภาระงานของครูที่มีมากกว่าการสอน อีกทั้ง 4) ครูผู้สอนจบการศึกษาไม่ตรงวิชาเอก และครูไม่ครบชั้นของวิชาที่มีการสอบ O-NET ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ดีเท่าที่ควร 5) ข้อสอบหรือโจทย์ปัญหายาวและซับซ้อนเกินไป ทำให้ 6) นักเรียนมีปัญหาด้านการวิเคราะห์โจทย์ปัญหา นอกจากนี้ 7) นักเรียนยังขาดพื้นฐานวิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ

8) ผู้ปกครองยังไม่เห็นความสำคัญของการสอบ O-NET 9) ความหลากหลายของตัวชี้วัดทำให้ยากต่อการกำหนดแบบทดสอบ 10) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและขนาดของโรงเรียนไม่เหมาะกับการสอบรวมกันหลายโรงเรียน 11) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูยังยึดหนังสือเป็นหลัก 12) การพัฒนาดำเนินการช้า และ 13) มีข้อจำกัดทางเวลา จึงควรเน้นสอนกระบวนการและสอนแบบโครงงานเพิ่มขึ้น ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะอื่น ๆ พบว่า 1) ควรจัดอบรมให้ครูและผู้บริหารได้ศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการทดสอบ O-NET มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ 2) เชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการทดสอบ O-NET มาให้ความรู้และตัวให้กับนักเรียนที่จะสอบ O-NET 3) ไม่ควรให้สอบข้อสอบเดียวกันทั่วประเทศ และควรออกข้อสอบให้สอดคล้องกับท้องถิ่น 4) ควรจัดทำคลังข้อสอบให้ครอบคลุมตัวชี้วัดทุกกลุ่มสาระเพื่อเป็นแนวทางในการสอบ 5) ควรจัดทำคลังข้อสอบให้ครอบคลุมตัวชี้วัดทุกกลุ่มสาระเพื่อเป็นแนวทางในการสอบ 6) ควรจัดสรรบุคลากรครูให้ครบตามเกณฑ์ ก.ค.ศ. เพื่อจะได้จัดการเรียนการสอนได้ครบทุกชั้น 7) รัฐบาลควรให้นักเรียนสอบ O-NET ทุกคน 8) ควรจัดสอบในโรงเรียนของตนเอง 9) ครูชี้แจงนักเรียนและให้ทราบถึงประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับในการสอบ O-NET และ 10) ควรเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับการบูรณาการเนื้อหาที่สอดคล้องกับบริบทชุมชนให้มากขึ้น ตามลำดับ

กลุ่มที่ 2 กลุ่มครู

ตอนที่ 2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 280 คน (ร้อยละ 72.7) อายุ 30-40 ปี จำนวน 164 คน (ร้อยละ 42.6) ครูที่สอนทุกกลุ่มสาระ จำนวน 76 คน (ร้อยละ 19.7) ระดับการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ จำนวน 241 คน (ร้อยละ 62.6) ประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 123 คน (ร้อยละ 31.4) ครูที่สอนประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 134 คน (ร้อยละ 34.8) สอนโรงเรียนที่มีขนาดกลาง จำนวน 173 คน (ร้อยละ 31.4) และครูไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมกับ สทศ. 197 คน (ร้อยละ 51.2) ตามลำดับดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของครู

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	105	27.3
หญิง	280	72.7
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	97	25.2
30 – 40 ปี	164	42.6
41 – 50 ปี	90	23.4
51 – 60 ปี	34	8.8
กลุ่มสาระฯ ที่สอน		
ภาษาไทย	48	12.5

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ภาษาอังกฤษ	64	16.7
คณิตศาสตร์	46	11.9
วิทยาศาสตร์	74	19.2
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	28	7.3
การศึกษาปฐมวัย	7	1.8
ศิลปะ	5	1.3
การงานอาชีพ	12	3.1
สุขศึกษา และพลศึกษา	10	2.6
ภาษาจีน	4	1.0
คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์	8	2.1
ไทยและคณิตศาสตร์	3	0.8
ทุกกลุ่มสาระ	76	19.7
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ม.6 หรือต่ำกว่าปริญญาตรี	1	0.3
ปริญญาตรี ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	241	62.6
ปริญญาตรีสาขาอื่น ๆ	27	7.0
ป.บัณฑิต	5	1.3
ปริญญาโท ครุศาสตร์ศึกษา/ศึกษาศาสตร์	68	17.6
ปริญญาโทสาขาอื่น ๆ	33	8.6
ปริญญาตรี และ ป.บัณฑิต	10	2.6
ประสบการณ์การสอน		
น้อยกว่า 5 ปี	123	31.9
5 – 10 ปี	121	31.4
11 – 15 ปี	63	16.4
16 – 20 ปี	39	10.1
21 ปีขึ้นไป	39	10.2

ระดับชั้นที่สอน		
ประถมศึกษาตอนต้น	35	9.1
ประถมศึกษาตอนปลาย	134	34.8
มัธยมศึกษาตอนต้น	31	8.1
มัธยมศึกษาตอนปลาย	16	4.2
ประถมศึกษาต้นและประถมศึกษาปลาย	59	15.3
มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย	59	15.2
ประถมศึกษาตอนต้น ประถมศึกษาตอนปลาย และมัธยมศึกษาตอนต้น	13	3.4
ประถมศึกษาตอนปลาย มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย	3	0.8
ประถมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนต้น	3	0.8
ประถมศึกษาตอนปลายและมัธยมศึกษาตอนต้น	32	8.3
ขนาดโรงเรียน		
ขนาดเล็ก	154	40.0
ขนาดกลาง	173	44.9
ขนาดใหญ่	56	14.6

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ขนาดใหญ่พิเศษ	2	0.5
การเข้าร่วมกิจกรรมกับ สทศ.		
ไม่เคย	197	51.2
เคยเป็นกรรมการคุมสอบของ สทศ.	165	42.9
เคยเข้าอบรมครูผู้ตรวจอัตรณ์	9	2.3
เคยเข้าร่วมเป็นครูผู้ตรวจอัตรณ์	4	1.0
เคยเข้าอบรมครูผู้ตรวจอัตรณ์และเคยเข้าร่วมเป็นครูผู้ตรวจอัตรณ์	7	1.8
เคยเข้าอบรมครูผู้ตรวจอัตรณ์ เคยเข้าร่วมเป็นครูผู้ตรวจอัตรณ์ และเคยเป็นกรรมการคุมสอบของ สทศ.	3	0.8
รวมทั้งหมด	385	100.00

ตอนที่ 2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติงานก่อนและหลังการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ของครู

ก่อนจัดการเรียนการสอน มีประเด็นดังนี้ 1) ศึกษาผังแบบทดสอบ (Test Blueprint) O-NET (ที่ สทศ. เผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ www.niets.or.th) ที่มีรายละเอียดของรูปแบบข้อสอบ จำนวนข้อสอบในแต่ละสาระมาตรฐาน ตัวชี้วัด ในรายวิชาที่สอนแล้วนำไปใช้ในการวางแผนจัดการเรียนการสอนพบว่า มีการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ 26.7 ($Z = -9.957, p = .000$) 2) ศึกษาตัวอย่างข้อสอบ รูปแบบข้อสอบ O-NET และตัวอย่างกระดาษคำตอบ เพื่อเตรียมนำไปใช้สอน/สอบในชั้นเรียนพบว่า มีการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ 15.3 ($Z = -7.318, p = .000$) 3) วางแผนการประเมินนักเรียน โดยมีการกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนในการประเมินทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน (มีการซักถามเพื่อตรวจสอบความรู้เดิมก่อนสอน ใช้คำถามกระตุ้นการคิดของนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ มีแบบทดสอบและมีเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน) มีการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ 20.0 ($Z = -8.452, p = .000$) 4) วิเคราะห์หลักสูตร เพื่อวางแผนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล มีการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ 16.1 ($Z = -7.632, p = .000$) 5) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามสาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐาน ตัวชี้วัดที่ต้องรู้และควรรู้ มีการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ 9.3 ($Z = -6.000, p = .000$) 6) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นการลงมือปฏิบัติมากกว่าการสอนแบบบรรยาย เช่น มีการทดลอง การใช้บทบาทสมมติ การสอนโดยใช้เกม การเรียนรู้ผ่านโครงการการเรียนรู้แบบร่วมมือและการเรียนรู้ผ่านปัญหา มีการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ 13.5 ($Z = -7.211, p = .000$)

ระหว่างจัดการเรียนการสอน มีประเด็นดังนี้ 7) เมื่อมีเนื้อหาที่ตรงกับข้อสอบ O-NET จะนำข้อสอบข้อนั้นมาใช้สอบเป็นแบบฝึกหัด เป็นการบ้าน เพื่อให้นักเรียนฝึกคิดและค้นเคยกับโจทย์ยาวพบว่า มีการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ 25.0 ($Z = -9.798, p = .000$) 8) นำตัวอย่างกระดาษคำตอบ O-NET ไปใช้สอบในชั้นเรียน เช่น ใช้ในการสอบเก็บคะแนนการสอบกลางภาคและการสอบปลายภาค มีการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ 22.8 ($Z = -9.276, p = .000$) 9) ให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกันในแต่ละครั้ง และจดบันทึกลงสมุดของนักเรียนเพื่อใช้อ่านทบทวนพบว่า มีการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ 17.1 ($Z = -8.124, p = .000$) 10) เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้ถามหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ มีการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ

ละ 6.0 ($Z = -4.796, p = .000$) 11) กระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและสนุกในการเรียนรู้ มีการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ 4.7 ($Z = -4.243, p = .000$) 2) หลังจากร่วมกันสรุปความรู้เมื่อจบ การเรียนในแต่ละครั้ง มีการมอบหมายงาน/ตั้งคำถามให้นักเรียนหาคำตอบแล้วนำมาเฉลยร่วมกันในการเรียนถัดไป มี การดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ 14.0 ($Z = -7.348, p = .000$) 13) ถ้าโรงเรียนไม่มีความพร้อมด้านสื่อหรือ อุปกรณ์ ท่านสามารถประยุกต์ใช้วัสดุที่หาง่ายตามท้องถิ่นมาใช้จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเข้าใจในบทเรียนได้ มีการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ 7.8 ($Z = -5.303, p = .000$) 14) ท่านทุ่มเทอย่างไม่ละความพยายามที่จะ พัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตถัดไป มีการดำเนินการ หลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ 1.5 ($Z = -1.897, p = .058$)

หลังการจัดการเรียนการสอน มีประเด็นดังนี้ 15) ท่านตรวจผลงานและให้ข้อเสนอแนะเชิงบวกเกี่ยวกับ ผลงานของนักเรียน เช่น ตรวจการบ้านของนักเรียน ถ้าพบข้อผิดพลาดหรือความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน จะเขียน อธิบายเป็นการให้ความรู้และให้กำลังใจกับนักเรียน มีการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ 7.8 ($Z = -5.477, p = .000$) 16) ท่านสามารถให้คำแนะนำนักเรียนในการพัฒนาผลงานได้ เมื่อคุณภาพของผลงานต่ำกว่าเกณฑ์ (มี ข้อเสนอแนะตามแนวทางที่นักเรียนจะพัฒนาได้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล) มีการดำเนินการหลัง การอบรมสูงขึ้นร้อยละ 9.3 ($Z = -5.840, p = .000$) 17) ใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่ หลากหลาย (ไม่ใช้การทดสอบด้วยข้อสอบเพียงอย่างเดียว) มีการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ 7.8 ($Z = -5.303, p = .000$) 18) บันทึกผลการจัดการเรียนการสอนของตนเองหลังสอนเป็นระยะและสม่ำเสมอ (จดบันทึก เกี่ยวกับบทเรียนที่สอนว่าต้องปรับปรุงเรื่องใด ถ้าเรื่องนั้นนักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจจะปรับการสอนเสริม อย่างไร) มีการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ 15.9 19) ให้คะแนนนักเรียนด้วยความยุติธรรม เพียงตรง สามารถตรวจสอบได้ มีการดำเนินการหลังการอบรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.9 ($Z = -3.638, p = .000$) 20) วิเคราะห์ผล การวัดและประเมินผลเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในครั้งถัดไป (ตรวจสอบจากการ บันทึกผลคะแนนใน ปพ.5 นักเรียนที่เรียนอ่อน/ได้คะแนนน้อย ต้องได้รับการพัฒนา) มีการดำเนินการหลังการ อบรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.0 ($Z = -4.359, p = .000$) 21) ทำความเข้าใจกับนักเรียนให้เห็นความสำคัญของการสอบ O- NET รวมทั้งชี้แจงแนวทางการปฏิบัติและเป้าหมายอย่างชัดเจน มีการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ 12.5 ($Z = -6.928, p = .000$) 22) ใช้ผลคะแนนการทดสอบ O-NET และผลการทดสอบในปีการศึกษาที่ผ่านมาเป็นแนวทาง ในการวางแผนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนในปีถัดไป มีการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้นร้อยละ 14.0 ($Z = -7.348, p = .000$) 23) สืบค้น/เข้ารับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลหรือการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนในศตวรรษที่ 21 เช่น การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มีการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้น ร้อยละ 9.1 ($Z = -5.916, p = .000$) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบข้อมูลการปฏิบัติงานก่อนและหลังการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ของครู

ประเด็น	ก่อนอบรม		หลังอบรม		การ ดำเนินการ หลังการ อบรม (%)	Wilcoxon signed rank test	p
	ไม่ได้ ดำเนินการ (%)	ดำเนินการ (%)	ไม่ได้ ดำเนินการ (%)	ดำเนินการ (%)			
ก่อนจัดการเรียนการสอน							

ประเด็น	ก่อนอบรม		หลังอบรม		การดำเนินการหลังการอบรม (%)	Wilcoxon signed rank test	p
	ไม่ได้ดำเนินการ (%)	ดำเนินการ (%)	ไม่ได้ดำเนินการ (%)	ดำเนินการ (%)			
1. ศึกษาผังแบบทดสอบ (Test Blueprint) O-NET (ที่ สทศ. เผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ (www.niets.or.th) ที่มีรายละเอียดของรูปแบบข้อสอบ จำนวนข้อสอบในแต่ละสาระมาตรฐาน ตัวชี้วัด ในรายวิชาที่สอนแล้วนำไปใช้ในการวางแผนจัดการเรียนการสอน	131 (34.0%)	254 (66.0%)	28 (7.3%)	357 (92.7%)	26.7	-9.957	.000
2. ศึกษาตัวอย่างข้อสอบ รูปแบบข้อสอบ O-NET และตัวอย่างกระดาษคำตอบ เพื่อเตรียมนำไปใช้สอน/สอบในชั้นเรียน	72 (18.7%)	313 (81.3%)	13 (3.4%)	372 (96.6%)	15.3	-7.318	.000
3. วางแผนการประเมินนักเรียน โดยมีการกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนในการประเมินทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน (มีการซักถามเพื่อตรวจสอบความรู้เดิมก่อนสอน ใช้คำถามกระตุ้นการคิดของนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ มีแบบทดสอบและมีเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน)	90 (23.4%)	295 (76.6%)	13 (3.4%)	372 (96.6%)	20.0	-8.452	.000
4. วิเคราะห์หลักสูตร เพื่อวางแผนการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล	73 (19.0%)	312 (81.0%)	11 (2.9%)	374 (97.1%)	16.1	-7.632	.000
5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามสาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐาน ตัวชี้วัดที่ต้องรู้และควรรู้	39 (10.1%)	346 (89.9%)	3 (0.8%)	382 (99.2%)	9.3	-6.000	.000
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นการลงมือปฏิบัติมากกว่าการสอนแบบบรรยาย เช่น มีการทำการทดลอง การใช้บทบาทสมมติ การสอนโดยใช้เกม การเรียนรู้ผ่านโครงงาน การเรียนรู้แบบร่วมมือ และการเรียนรู้ผ่านปัญหา เป็นต้น	62 (16.1%)	323 (83.9%)	10 (2.6%)	375 (97.4%)	13.5	-7.211	.000

ระหว่างจัดการเรียนการสอน							
7. เมื่อมีเนื้อหาที่ตรงกับข้อสอบ O-NET จะนำข้อสอบข้อนั้นมาใช้สอบ/แบบฝึกหัด/การบ้านเพื่อให้นักเรียนฝึกคิดและคุ้นเคยกับโจทย์ยาว	113 (29.4%)	272 (70.6%)	17 (4.4%)	368 (95.6%)	25.0	-9.798	.000
8. นำตัวอย่างกระดาษคำตอบ O-NET ไปใช้สอบในชั้นเรียน เช่น ใช้ในการสอบเก็บคะแนน การสอบกลางภาค และการสอบปลายภาค เป็นต้น	156 (40.5%)	229 (59.5%)	68 (17.7%)	317 (82.3%)	22.8	-9.276	.000
9. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกันในแต่ละครั้ง และจดบันทึกลงสมุดของนักเรียนเพื่อใช้อ่านทบทวน	82 (21.3%)	303 (78.7%)	16 (4.2%)	369 (95.8%)	17.1	-8.124	.000
10. เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้ถามหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้	25 (6.5%)	360 (93.5%)	2 (0.5%)	383 (99.5%)	6.0	-4.796	.000
11. กระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและสนุกในการเรียนรู้	22 (5.7%)	363 (94.3%)	4 (1.0%)	381 (99.0%)	4.7	-4.243	.000
12. หลังจากร่วมกันสรุปความรู้เมื่อจบการเรียนในแต่ละครั้งมีการมอบหมายงาน/ตั้งคำถามให้นักเรียนหาคำตอบแล้วนำมาเฉลยร่วมกันในการเรียนถัดไป	60 (15.6%)	325 (84.4%)	6 (1.6%)	379 (98.4%)	14.0	-7.348	.000

ประเด็น	ก่อนอบรม		หลังอบรม		การดำเนินการหลังการอบรม (%)	Wilcoxon signed rank test	p
	ไม่ได้ดำเนินการ (%)	ดำเนินการ (%)	ไม่ได้ดำเนินการ (%)	ดำเนินการ (%)			
13. ถ้าโรงเรียนไม่มีความพร้อม ด้านสื่อหรืออุปกรณ์ท่านสามารถประยุกต์ใช้วัสดุที่หาง่ายตามท้องถิ่น มาใช้จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเข้าใจในบทเรียนได้	38 (9.9%)	347 (90.1%)	8 (2.1%)	377 (97.9%)	7.8	-5.303	.000
14. ท่านทุ่มเทอย่างไม่ละความพยายามที่จะพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต	9 (2.3%)	376 (97.7%)	3 (0.8%)	382 (99.2%)	1.5	-1.897	.058
หลังการจัดการเรียนการสอน							
15. ท่านตรวจผลงานและให้ข้อเสนอแนะเชิงบวก เกี่ยวกับผลงานของนักเรียน เช่น ตรวจการบ้านของนักเรียน ถ้าพบข้อผิดพลาดหรือความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนจะเขียนอธิบายเป็นการให้ความรู้และให้กำลังใจกับนักเรียน	34 (8.8%)	351 (91.2%)	4 (1.0%)	381 (99.0%)	7.8	-5.477	.000
16. ท่านสามารถให้คำแนะนำนักเรียนในการพัฒนาผลงานได้ เมื่อคุณภาพของผลงานต่ำกว่าเกณฑ์ (มีข้อเสนอแนะตามแนวทางที่นักเรียนจะพัฒนาได้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล)	42 (10.9%)	343 (89.1%)	6 (1.6%)	379 (98.4%)	9.3	-5.840	.000
17. ใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่หลากหลาย (ไม่ใช้การทดสอบด้วยข้อสอบเพียงอย่างเดียว)	36 (9.4%)	349 (90.6%)	6 (1.6%)	379 (98.4%)	7.8	-5.303	.000
18. บันทึกผลการจัดการเรียนการสอนของตนเองหลังสอนเป็นระยะ และสม่ำเสมอ (จดบันทึกเกี่ยวกับบทเรียนที่สอนว่าต้องปรับปรุงเรื่องใด ถ้าเรื่องนั้นนักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจ จะปรับการสอนเสริมอย่างไร)	70 (18.2%)	315 (81.8%)	9 (2.3%)	376 (97.7%)	15.9	-7.685	.000
19. ให้คะแนนนักเรียนด้วยความยุติธรรม ที่เที่ยงตรงสามารถตรวจสอบได้	18 (4.7%)	367 (95.3%)	3 (0.8%)	382 (99.2%)	3.9	-3.638	.000
20. วิเคราะห์ผลการวัดและประเมินผลเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในครั้งถัดไป (ตรวจสอบจากการบันทึกผลคะแนนใน ปพ.5 นักเรียนที่เรียนอ่อน/ได้คะแนนน้อยต้องได้รับการพัฒนา)	23 (6.0%)	362 (94.0%)	4 (1.0%)	381 (99.0%)	5.0	-4.359	.000
21. ให้ความสนใจกับนักเรียนให้เห็นความสำคัญของการสอบ O-NET รวมทั้งชี้แจงแนวทางการปฏิบัติและเป้าหมายอย่างชัดเจน	60 (15.6%)	325 (84.4%)	12 (3.1%)	373 (96.9%)	12.5	-6.928	.000
22. ใช้ผลคะแนนการทดสอบ O-NET และผลการทดสอบในปีการศึกษาที่ผ่านมาเป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนในปีถัดไป	66 (17.1%)	319 (82.9%)	12 (3.1%)	373 (96.9%)	14.0	-7.348	.000
23. สืบค้น/เข้ารับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 เช่น Active Learning	43 (11.2%)	342 (88.8%)	8 (2.1%)	377 (97.9%)	9.1	-5.916	.000

*p<.05

ตอนที่ 2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้อค้นพบที่เป็นวิธีปฏิบัติที่ดี และปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของครู

1. ผลการวิเคราะห์ข้อค้นพบที่เป็นวิธีปฏิบัติที่ดีหลังเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการฯ พบว่า 1) ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนในรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ทำให้นักเรียนเข้าถึงเนื้อหาในการเรียนเป็นอย่างดี นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงทำให้นักเรียนสนใจเรียนและมีความรู้ที่คงทนมากขึ้น มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ 2) ครูออกแบบการเรียนรู้ วางแผน การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรและรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจและเข้าใจเนื้อหาเพื่อพัฒนานักเรียนได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ 3) นักเรียนได้ฝึกทำข้อสอบ O-NET ย้อนหลังจริง และครูมีการสอดแทรกข้อสอบ O-NET เข้ากับเนื้อหาที่สอน ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์ข้อสอบได้ดีมากขึ้น อีกทั้ง 4) ครูได้วิเคราะห์ตัวชี้วัดเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และสอนตามตัวชี้วัดพร้อมกับฝึกทำข้อสอบ นอกจากนี้ 5) ครูยังมีสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ เทคโนโลยีและสื่อ DLTV ที่ช่วยจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ครูสามารถ 6) จัดการเรียนการสอนให้ตรงตามความสามารถของผู้เรียน ทำให้รู้จักศักยภาพของผู้เรียนรายบุคคล อีกทั้ง 7) ครูได้มีการจัดเรียนซ่อมเสริมและกิจกรรมสอนเสริมหรือตัวให้นักเรียนหรือนักเรียนรายบุคคลเพื่อเพิ่มศักยภาพของนักเรียน ทำให้ 8) นักเรียนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการสอบ O-NET และเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น 9) ครูสามารถนำสิ่งที่มีในโรงเรียนหรือท้องถิ่นมาจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ใช้บริบทพื้นที่เป็นแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน และเน้นชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 10) ครูนำผล O-NET แต่ละรายวิชามาเป็นแนวทาง ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน รวมถึง 11) ครูได้นำ Test blue print มาเป็นแนวทางในการเตรียมสอบ 12) ครูใช้วิธีการสอนแบบเน้น ย้ำ ซ้ำ และทวนเนื้อหาให้นักเรียนก่อนเริ่มเรียน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการเรียน 13) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ชุมชนทางวิชาชีพ (PLC) ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหา แนวทาง และวิธีการแก้ไขที่พบในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผลการทดสอบ O-NET เกิดประสิทธิภาพกับผู้เรียน ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคที่พบและข้อเสนอแนะพบว่า 1) พื้นฐานของนักเรียนที่มีความแตกต่างกัน เช่น พื้นฐานความรู้ พื้นฐานครอบครัว และพื้นฐานทางชาติพันธุ์ มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ 2) นักเรียนบางคนขาดความกระตือรือร้น ความเอาใจใส่ และยังขาดความตระหนักถึงการนำผล O-NET ไปใช้ และนักเรียนบางคนอยู่พื้นที่ห่างไกลยังไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา 3) ขาดสื่อการเรียนการสอน อินเทอร์เน็ต อุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ และความพร้อมของเทคโนโลยี 4) นักเรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ โจทย์ที่มีความยาวและขาดทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ 5) ภาระงานของครูที่มีมากเกินไปนอกเหนือจากการสอน เช่น การประชุม การอบรม ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง 6) ข้อจำกัดด้านเวลา ทำให้เวลาในการดำเนินการไม่เพียงพอ อาจเนื่องมาจากมีกิจกรรมที่มากเกินไป 7) นักเรียนขาดทักษะในการอ่าน การทำความเข้าใจในภาษา และการสื่อสาร 8) นักเรียนบางคนขาดเรียนบ่อย ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการเรียน 9) ครูจบการศึกษาไม่ตรงวิชาเอก และครูไม่ครบชั้น 10) การจัดการเรียนการสอนตามตัวชี้วัดยังไม่สอดคล้อง 11) เทคนิคกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ยังไม่ครบสมบูรณ์แบบในการเพิ่มศักยภาพเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายได้ 12) ครูผู้สอนบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้สอนในห้องเรียน และ 13) ขาดความร่วมมือของนักเรียนในการทำกิจกรรม ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเด็นคือ 1. ข้อมูลการปฏิบัติงานหลังการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ของผู้บริหารและครู 2. ข้อค้นพบที่เป็นวิธีปฏิบัติที่ดี ปัญหาอุปสรรคที่พบ และข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครู โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลการปฏิบัติงานหลังการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ของผู้บริหาร

ผลการวิเคราะห์หลังการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ของผู้บริหารพบว่า หลังเข้าร่วมอบรมมีการดำเนินการในประเด็น 1) ผู้บริหารกำหนดเป้าหมายและนโยบายของการยกระดับผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจน และมีแนวปฏิบัติที่สามารถขับเคลื่อนนโยบายได้จริง มีการดำเนินการหลังการอบรมเพิ่มขึ้นมากที่สุด อาจเนื่องมาจากเมื่อผู้บริหารได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการส่งเสริมการนำผลการทดสอบ O-NET แล้วสามารถนำไปใช้ทำให้เกิดการดำเนินการที่มากขึ้นทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เพราะผู้บริหารเป็นผู้ที่สามารถกำหนดทิศทางและเป้าหมายในการทำงานและการบริหารสถานศึกษาให้เกิดความสำเร็จที่ชัดเจน ซึ่งงานวิจัยของ อรุมา บุญคง และเมธี วิสาพรม (2564) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการทดสอบ O-NET ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในสถานศึกษากลุ่มเมืองสวนสมเด็จพระสังฆราชสังฆมณฑลภาคเหนือตอนบนที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า ผู้บริหารมีส่วนสำคัญที่จะกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพทางวิชาการของโรงเรียนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการทดสอบ O-NET ไปพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานด้านการรายงานผลและการนำผลไปใช้ที่ตรงประเด็นว่า คุณภาพการรายงานมีความถูกต้องเหมาะสมและเป็นธรรม สามารถนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ การสอน และการบริหารการศึกษา

2. ข้อค้นพบที่เป็นวิธีปฏิบัติที่ดี ปัญหาอุปสรรคที่พบ และข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

2.1 ข้อค้นพบที่เป็นวิธีปฏิบัติที่ดี คือ นักเรียนได้ฝึกทำข้อสอบย้อนหลัง เพื่อเป็นแนวทางในการสอบ O-NET มีความถี่มากที่สุด อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอน ครูจะต้องใช้รูปแบบกระบวนการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้การเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจริง ๆ นอกจากนี้การกระตุ้นให้ผู้เรียนศึกษาและฝึกทำข้อสอบย้อนหลังยังส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการทบทวนเนื้อหาและฝึกกระบวนการคิด วิเคราะห์ เพื่อหาคำตอบ อีกทั้งยังสามารถวิเคราะห์ถึงแนวทางการออกข้อสอบเพื่อนำไปใช้ในการคาดคะเนแนวทางการออกข้อสอบอีกด้วย (ชาตรี เกิดธรรม, 2545) ซึ่งงานวิจัยของ สำเร็จ บุญโต, รวิชญวัฒน์ ทองมั่น และชัยสิทธิ์ คุณสวัสดิ์ (2564) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเพิ่มผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ปีการศึกษา 2563 พบว่า ปัจจัยเชิงประจักษ์ที่เป็นสาเหตุให้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพิ่มขึ้นคือ ด้านกิจกรรมยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งโรงเรียนได้ให้ครูมีการสอดแทรกเนื้อหาข้อสอบ O-NET ของปีการศึกษาย้อนหลัง 5 ปีมาฝึกเพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์ ทั้งนี้

ได้มีการดำเนินการเช่นนี้ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อให้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญยานุช เฉวียงหงส์ และเนติ เฉลยวาเรศ (2565) พบว่า การกระตุ้นให้นักเรียนได้ฝึกทบทวนการทำข้อสอบการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานย้อนหลัง 2-3 ปีก่อนที่จะมีการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1-2 เดือน ทำให้ผลการเปลี่ยนแปลงของคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของสถานศึกษามีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในทางที่สูงขึ้น นอกจากนี้การมุ่งทบทวนและเน้นการติวทำข้อสอบ O-NET ในปีที่ผ่านมา ๆ มาอย่างต่อเนื่องทั้งในและนอกเวลาเรียน จะทำให้ยกระดับผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ได้ (ฉัตรแก้ว ใจงาม, จิตชิน จิตติสุขพงษ์, สุภารัตน์ เจตน์ปัญญาภัก และกนกวรรณ กุลสุทธิ, 2563)

2.2 ปัญหาอุปสรรคที่พบและข้อเสนอแนะ คือ พื้นฐานของนักเรียนไม่เท่ากัน ซึ่งงานวิจัยของอรอุมา บุญคง และเมธี วิสาพรม (2564) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นพบว่า ปัจจัยด้านนักเรียน คือ ความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียน ปัจจุบันข้อสอบ O-NET มีการเชื่อมโยงความรู้เข้าด้วยกัน ความรู้พื้นฐานอันเกิดจากพื้นฐานทางความรู้จากการเรียนรู้และประสบการณ์ที่ได้สั่งสมมาของนักเรียน และปัจจัยด้านผู้ปกครอง คือ การส่งเสริมด้านการเรียนของผู้ปกครอง ผู้ปกครองที่มีความเอาใจใส่ และส่งเสริมด้านการเรียนของนักเรียนก็จะส่งผลให้นักเรียนมีความตั้งใจ มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะประสบความสำเร็จในอนาคตได้ หากผู้ปกครองขาดความเอาใจใส่ นักเรียนก็จะไม่ตั้งใจไม่สนใจเรียน โดยเฉพาะพื้นฐานทางครอบครัว ซึ่งงานวิจัยของจำเริญ จิตรหลัง (2562) พบว่า นักเรียนขาดการสนับสนุนด้านการเรียน ขาดแคลนทุนทรัพย์ ฐานะยากจน การติดตามดูแลผลการเรียนรู้จากผู้ปกครองที่ยังไม่เห็นความสำคัญของการสอบ O-NET ขาดการดูแลเอาใจใส่ในการทบทวนบทเรียน และขาดการส่งเสริมและติดตามผลการเรียนของบุตรหลาน อีกทั้งปัญหาที่ผู้ปกครองมีรายได้น้อย และบางส่วนมีการศึกษาน้อย ทำให้ไม่สามารถเสริมเพิ่มเติมความรู้ต่าง ๆ ให้นักเรียนได้ ส่งผลให้ผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษา นอกจากนี้งานวิจัยของสุรเดช จิรฐิติวิไชย, ไพโรภ รัตนชูวงศ์ และประเวศ เวชชะ (2559) ได้ศึกษาการบริหารจัดการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแม่แอบวิทยาคมพบว่า เหตุและปัจจัยที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ได้แก่ ปัจจัยทางด้านครอบครัว ด้านฐานะเศรษฐกิจ และทัศนคติของผู้เรียน ได้แก่ ครอบครัวหย่าร้าง ย้ายที่อยู่บ่อย มีฐานะยากจน ไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา และเรียนเพื่อได้วุฒิการศึกษาเท่านั้น

3. ข้อมูลการปฏิบัติงานก่อนและหลังการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ของครู

ผลการวิเคราะห์หลังการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ของครูพบว่า ระหว่างการจัดการเรียนการสอนในประเด็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้ถามหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ มีการดำเนินการหลังเข้าร่วมอบรมมากที่สุด อาจเนื่องมาจากระหว่างการจัดการเรียนการสอนครูได้มีโอกาสให้นักเรียนทุกคนแสดงความคิดเห็น ซึ่งการมีส่วนร่วมของนักเรียน (student engagement) เป็นตัวแปรที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน อาจเนื่องมาจากเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพกระบวนการเรียนรู้

ของผู้เรียน ทำให้นักเรียนมีผลลัพธ์ทางการเรียนในทางที่ดี ประสบความสำเร็จในการเรียน นอกจากนี้การมีส่วนร่วมในห้องเรียนจะช่วยให้นักเรียนมีการสร้างความเชื่อมั่นของตนเองเกี่ยวกับความสามารถของตนในการที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ (Fredricks et al., 2004)

4. ข้อค้นพบที่เป็นวิธีปฏิบัติที่ดี ปัญหาอุปสรรคที่พบและข้อเสนอแนะของครู

4.1 ข้อค้นพบที่เป็นวิธีปฏิบัติที่ดีของครู คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนในรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกทำให้นักเรียนเข้าถึงเนื้อหาในการเรียนเป็นอย่างดี ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ทำให้นักเรียนสนใจเรียนและมีความรู้ที่คงทนมากขึ้น เช่น เกม กิจกรรม บทบาทสมมติ เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ทำให้เกิดการเรียนรู้และเจตคติที่ดี มีความถึมากที่สุด โดยปณิตา อินทรักษา (2562) พบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม

สำหรับการเรียนการสอนในทุกระดับชั้น โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา การจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะ กระตุ้น และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการนำเสนอข้อมูล ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน สร้างความรู้และเกิดองค์ความรู้ด้วยตนเองทั้งนี้โดยผู้สอนสามารถเลือกวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก นำไปใช้ให้เข้ากับกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมกับผู้เรียน นอกจากนี้งานวิจัยของปวีณา แยมใส (2564) พบว่า วิธีการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่นำมาปรับใช้กับการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น สามารถจดจำคำศัพท์ เข้าใจความหมาย และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง รวมถึงมีความมั่นใจและกล้าแสดงออกมากขึ้น อีกทั้งยังสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติได้ จึงเห็นได้ว่าการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการสอนภาษาอังกฤษมากขึ้น และเกิดผลสัมฤทธิ์แก่ผู้เรียนได้มากกว่าการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้แบบท่องจำ

4.2 ปัญหาอุปสรรคที่พบและข้อเสนอแนะของครู คือ พื้นฐานของนักเรียนที่มีความแตกต่างกัน เช่น พื้นฐานความรู้ พื้นฐานครอบครัว และพื้นฐานทางชาติพันธุ์ มีความถี่มากที่สุด เช่นเดียวกับกับปัญหาอุปสรรคที่พบและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร แสดงให้เห็นว่า ปัญหาอุปสรรคที่พบและข้อเสนอแนะส่วนใหญ่ที่พบเป็น พื้นฐานความรู้ของนักเรียน พื้นฐานครอบครัวที่แตกต่างกัน และความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ซึ่งงานวิจัยของ อรุมา บุญคง และเมธี วิสาพรม (2564) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นพบว่า ปัจจัยด้านนักเรียน คือ ความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียน ปัจจุบันข้อสอบ O-NET มีการเชื่อมโยงความรู้เข้าด้วยกัน ความรู้พื้นฐานอันเกิดจากพื้นฐานทางความรู้จากการเรียนรู้และประสบการณ์ที่ได้สั่งสมมาของนักเรียน และปัจจัยด้านผู้ปกครอง คือ การส่งเสริมด้านการเรียนของผู้ปกครอง ผู้ปกครองที่มีความเอาใจใส่ ส่งเสริมด้านการเรียนของนักเรียนดี จะส่งผลให้นักเรียนมีความตั้งใจ มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะประสบความสำเร็จในอนาคตได้ ถ้าผู้ปกครองขาดความเอาใจใส่ นักเรียนก็จะไม่ตั้งใจ ไม่สนใจเรียน โดยเฉพาะพื้นฐานทางครอบครัว อีกทั้งจำเริญ จิตรหลัง (2562) พบว่า นักเรียนขาดการสนับสนุนด้านการเรียน ขาดแคลนทุนทรัพย์ ฐานะยากจน การติดตามดูแลผลการเรียนรู้จากผู้ปกครองที่ยังไม่เห็นความสำคัญของการสอบ O-NET ขาดการดูแลเอาใจใส่และการติดตามผลการเรียนของบุตรหลาน ขาดการเอาใจใส่ให้นักเรียนในการทบทวนบทเรียน การทำการบ้าน ขาดการติดตาม และการส่งเสริมนักเรียน อีกทั้งปัญหาที่ผู้ปกครองมีรายได้น้อย และบางส่วนมีการศึกษาน้อย ทำให้ไม่สามารถเสริมเพิ่มเติมความรู้ต่างๆ ให้นักเรียนได้ ส่งผลให้ผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษา นอกจากนี้งานวิจัยของสุรเดช จิรฐิติวิไชย, ไพโรภ รัตนชูวงศ์ และประเวศ เวชชะ (2559) ได้ศึกษาการบริหารจัดการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแม่แอบวิทยาคม พบว่า เหตุและปัจจัยที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ได้แก่ ปัจจัยทางด้านครอบครัว ด้านฐานะเศรษฐกิจ และทัศนคติของผู้เรียน ได้แก่ ครอบครัวหย่าร้าง ย้ายที่อยู่บ่อย มีฐานะยากจน ไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาเรียนเพื่อได้วุฒิการศึกษาเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการวิเคราะห์ผลการดำเนินการหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ภาพรวมส่วนใหญ่มีการดำเนินการเพิ่มขึ้น และการดำเนินการหลังการอบรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารและครูมีการดำเนินการอย่างจริงจังในประเด็นต่าง ๆ ดังนั้นผู้บริหารและครูสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ในประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ไปพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนได้

2. ข้อมูลและสารสนเทศและข้อค้นพบที่เป็นวิธีปฏิบัติที่ดีที่ได้จากผลงานวิจัยครั้งนี้ คือ การให้นักเรียนได้ฝึกทำข้อสอบ O-NET ย้อนหลัง ทำให้นักเรียนได้แนวทางในการทำข้อสอบ O-NET มากขึ้น ผู้บริหารสามารถนำผลการวิจัยมากำหนดเป็นเป้าหมายและนโยบายของโรงเรียนได้ รวมถึงครูได้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมากขึ้น เพื่อทำให้นักเรียนเข้าถึงเนื้อหาของ O-NET และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ดีขึ้น

3. ผลการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคที่พบและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูพบว่า ผลการวิจัยเหมือนกัน คือ พื้นฐานของนักเรียนที่มีความแตกต่างกัน เช่น พื้นฐานความรู้ พื้นฐานครอบครัว และพื้นฐานทางชาติพันธุ์ ดังนั้นผู้บริหารและครูสามารถนำผลการวิจัยมากำหนดเป้าหมาย นโยบาย เพื่อแก้ไขปัญหาของนักเรียนในโรงเรียน และครูสามารถจัดการเรียนการสอนและพัฒนาส่งเสริมนักเรียนหรือนักเรียนรายบุคคลเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและส่งเสริมให้นักเรียนตระหนักถึงการสอบ O-NET มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำผลการดำเนินการและวิธีปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอน และปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทโรงเรียนขนาดต่าง ๆ

2. ควรมีการพัฒนาเป็นรูปแบบและกลไกหรือต้นแบบ (Model) การส่งเสริมการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- จำเริญ จิตรหลัง. (2562). *กลยุทธ์การยกระดับผลสัมฤทธิ์ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์: สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร.
- ฉัตรแก้ว ใจงาม, จิตชิน จิตติสุขพงษ์, สุภารัตน์ เจตน์ปัญญา และกนกวรรณ กุลสุทธิ. (2563). การพัฒนาเทคนิคการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อยกระดับผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 8(5), 1777-1789.
- ชาติรี เกิดธรรม. (2545). *เทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ : บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญยานุช เฉวียงหงส์ และเนติ เฉลยวาเรศ. (2565). การเปลี่ยนแปลงของผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดลพบุรีและอ่างทอง. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์*, 12(8).
- ปวีณา แยมใส. (2564). การประยุกต์ใช้การจัดการเรียนรู้แบบกระตือรือร้น (Active Learning) ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ. *วารสาร มจร ภาษาและวัฒนธรรม*, 1(2), 29-41.
- ปณิตตา อินทรักษา. (2562). การจัดการเรียนรู้ด้วย Active Learning เพื่อการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์. *วารสารครุศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี*, 1(1), 35-43.
- สุรเดช จิรัฐิติวิชาไชย, ไพโรภ รัตนชูวงศ์ และประเวศ เวชชะ. (2559). การบริหารจัดการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแม่แอบวิทยาคม. *คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 1(2), 55-65.
- สำเร็จ บุญโต, รวิชฌุณณ์ ทองมั่น และชัยสิทธิ์ คุณสวัสดิ์ (2564). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเพิ่มผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ปีการศึกษา 2563. *JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE FOR LOCAL RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY*, 6(1), 35-44.
- อรอุมา บุญคง และเมธี วิสาพรม. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในสถานศึกษากลุ่มเมืองสวนสมเด็จฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 9(36), 214-224.

ภาษาอังกฤษ

Fredricks, J. A., Blumenfeld, P. C., & Paris, A. H. (2004). School Engagement: Potential of the Concept, State of the Evidence. *Review of Educational Research*, 74(1), 59- 109.
<https://doi.org/10.3102/00346543074001059>